

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 września 2022 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Dorota Michalska

Protokolant: st. sekr. sądowy Anna Kapanowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 8 września 2022 r. w W.

sprawy K. I.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o rekompensatę

na skutek odwołania K. I.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 15 września 2021 r. znak (...)

I. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje na rzecz K. I. prawo do rekompensaty od 1 lipca 2021 r.;

II. nie stwierdza odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji;

III. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. na rzecz K. I. kwotę 180 (sto osiemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt VII U 1574/21

UZASADNIENIE

K. I. w dniu 28 września 2021 r. złożył odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 15 września 2021 r. znak (...).

W uzasadnieniu swojego stanowiska odwołujący podniósł, że organ rentowy bezpodstawnie nie uznaje prawa ubezpieczonego do rekompensaty, która mu się należy wobec przepracowania znacznie więcej lat w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze niż jest to wymagane przepisami. Odwołujący podkreślił, że dostarczył organowi rentowemu świadectwo pracy za okres od 1 kwietnia 2002 r. do 31 grudnia 2008 r. wraz z wnioskiem o ponowne przeliczenie świadczenia, które złożył w ZUS 12 lipca 2021r. Odnośnie okresu zatrudnienia w (...) odwołujący podkreślił, że w okresie kiedy tam pracował nie wpisywano do świadectw pracy informacji o pracy w warunkach szczególnych, nie wystawiano też dodatkowych zaświadczeń o tym informujących. Odwołujący zaznaczył, że praca w charakterze kierowcy cysterny z pewnością zaliczała się do pracy w szczególnych warunkach i szczególnym charakterze (odwołanie, k. 3-4 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniósł o oddalenie odwołania K. I. na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

Uzasadniając stanowisko organ rentowy wyjaśnił, że zaskarżoną decyzją odmówił odwołującemu prawa do rekompensaty z tytułu wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze przez co najmniej 15 lat. Organ rentowy nie uwzględnił do stażu pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia w Biurze (...) od 1 kwietnia 2002 r. do 31 grudnia 2008 r. w wymiarze 6 lat, 8 miesięcy i 10 dni, ponieważ odwołujący nie przedłożył świadectwa pracy za ten okres. Organ rentowy nie uwzględnił również okresu pracy ubezpieczonego w Przedsiębiorstwie Usług (...) od 8 września 1977 r. do 31 lipca 1991 r., ponieważ przedłożone listy płac nie są wystarczającym środkiem dowodowym na okoliczność wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Organ rentowy podkreślił, że uznał za udowodniony staż pracy w szczególnych warunkach w wymiarze 6 lat, 8 miesięcy z tytułu zatrudnienia w Biurze (...) od 1 sierpnia 1995 r. do 31 marca 2002 r. (odpowiedź na odwołanie, k. 6-7 a.s.).

Pismem procesowym z dnia 28 grudnia 2021 r. K. I. reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji z 15 września 2021 r. znak (...) i przyznanie odwołującemu rekompensaty z tytułu pracy w szczególnych warunkach oraz uwzględnienie pracy w szczególnych warunkach w okresie od 8 września 1977 r. do 31 lipca 1991 r., oraz od 1 kwietnia 2002 r. do 31 grudnia 2008 r., a także stwierdzenie przez Sąd odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji z uwagi na fakt, że organ rentowy dysponował stosowną dokumentacją do ustalenia prawa do rekompensaty (pismo procesowe z 28 grudnia 2021 r., k. 14-18 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

K. I., ur. (...), posiada uprawnienia do przewożenia materiałów niebezpiecznych samochodami ciężarowymi od 1983 r. (zeznania K. I., k. 84 a.s.).

W dniu 23 kwietnia 2021 r. K. I. w ZUS wniosek o przyznanie emerytury wraz z rekompensatą (wniosek z 23 kwietnia 2021 r., k. 1 -6 a.r.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. decyzją z 13 maja 2021 r., znak: (...) przyznał K. I. emeryturę powszechną od 5 kwietnia 2021 r. (decyzja ZUS z 5 kwietnia 2021 r., k. 16 a.r.).

Tego samego dnia Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. decyzją znak: (...) odmówił K. I. prawa do rekompensaty. Organ rentowy nie uwzględnił okresu zatrudnienia w Biurze (...) od 1 sierpnia 1995 r. do 31 marca 2002 r. oraz od 1 kwietnia 2002 r. do 31 grudnia 2008 r. (decyzja ZUS z 13 maja 2021 r., k. 21 a.r.).

W dniu 12 lipca 2021 r. K. I. złożył w ZUS ponowny wniosek o obliczenie emerytury wraz z doliczeniem dodatku za pracę wykonywaną w szczególnych warunkach (wniosek z 12 lipca 2021 r., k. 23-25 a.r.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. decyzją z dnia 15 września 2021 r. odmówił K. I. prawa do rekompensaty. Organ rentowy nie uwzględnił okresu zatrudnienia w Biurze (...) od 1 kwietnia 2002 r. do 31 grudnia 2008 r. Ponadto poinformował, że przedłożone do wniosku listy płac z tytułu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie Usług (...) nie są wystarczającym środkiem dowodowym w sprawie potwierdzenia zatrudnienia w warunkach szczególnych, natomiast w zasobach archiwum zakładowego (...) Urzędu Wojewódzkiego, w dokumentacji Przedsiębiorstwa Usług (...) brak jest takiego świadectwa (decyzja ZUS z 15 września 2021 r., k. 51 a.r.).

Ubezpieczony w okresie od 8 września 1977 r. do 31 lipca 1991 r., był zatrudniony w Przedsiębiorstwie Usług (...) w wymiarze pełnego etatu na stanowisku kierowcy oraz kierowcy – brygadzisty, a ostatnio na stanowisku kierowcy autocysterny - brygadzisty. Otrzymywał wynagrodzenie zasadnicze, premię uznaniową, dodatek brygadzistowski, dodatek za staż pracy, a także dodatek za pracę w warunkach szkodliwych dla zdrowia od 2 listopada 1983 r. K. I. był kierowcą autocysterny od 1 lutego 1984 r. Do obowiązków K. I. należało przewożenie paliw lotniczych dla potrzeb statków powietrznych autocysternami marki J. plus naczepa z cysterną o masie załadunku pow. 3,5 ton

przeznaczonymi do przewozu materiałów niebezpiecznych. Praca była przez niego wykonywana stale i w pełnym wymiarze godzin. Polecenia wyjazdów były wydawane przez kierownika transportu. Stanowisko brygadzysty było stanowiskiem tytularnym i w ramach tego stanowiska tylko nadzorował do 5 pracowników, nie wymagało to rezygnacji z innych obowiązków, obowiązki brygadzysty wymagały jedynie dokonywania uzgodnień z innymi pracownikami. W okresie zatrudnienia ubezpieczony korzystał z rocznego urlopu bezpłatnego w okresie od 17 kwietnia 1987 r. do 31 stycznia 1988 r. (świadcstwo pracy z 25 lipca 1991 r., k. 22-23 a.s., powierzenie obowiązków, k. 25 a.s., przyznanie dodatku za pracę w warunkach szkodliwych dla zdrowia, k. 25 a.s., powierzenie obowiązków, k. 26 a.s., zeznania świadka J. W., k. 59 – 61v. a.s., zeznania świadka K. K., k. 65-66 v. a.s., zeznania K. I., k. 83-85 a.s.).

W okresie od 1 kwietnia 2002 r. do 31 stycznia 2011 r. K. I. był zatrudniony na podstawie umowy o pracę w Biurze (...) w wymiarze pełnego etatu na stanowisku kierowcy autokaru powyżej 15 osób. Do obowiązków ubezpieczonego należało przewożenie osób od 49 do 50 miejsc, autobusem marki B.. Wykonywał przewozy liniowe oraz turystyczne zagraniczne po całej Europie. Praca była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy (świadcstwo pracy z 30 stycznia 2011 r., k. 39 a.s., zeznania K. I., k. 83-85 a.s.).

Pracodawca Biuro (...) w dniu 16 kwietnia 2021 r. wystawiło K. I. świadctwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach zaświadczone, że był on zatrudniony od 1 kwietnia 2002 r. do 31 stycznia 2011 r. w pełnym wymiarze czasu pracy w ww. okresie stale i w pełnym wymiarze czasu wykonywał pracę kierowcy autobusu o liczbie miejsc powyżej 15 wymienioną w wykazie A, Dziale VIII, poz. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. na stanowisku kierowca autobusu o liczbie miejsc powyżej 15, a także wymienionym w wykazie A, Dziale VIII, poz. 2, pkt 1 wykazu stanowiącego załącznik do zarządzenia Ministra Komunikacji nr 64 z 29 czerwca 1983 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach w zakładach resortu komunikacji. (świadcstwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach z 16 kwietnia 2011 r., k. 40 a.s., zeznania K. I., k. 83-85 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie zgromadzonych w toku postępowania dowodów obejmujących wymienione dokumenty oraz dowód z zeznań świadków J. W. i K. K. i przesłuchania ubezpieczonego K. I..

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków J. W. i K. K. i ubezpieczonego odnośnie przebiegu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie Usług (...) oraz rodzaju i charakteru wykonywanej przez niego pracy. Sąd miał przede wszystkim na uwadze, że świadkowie pracowali w tym samym czasie co odwołujący oraz na tych samych stanowiskach, mieli więc wiedzę na temat tego czym odwołujący się zajmował oraz jakimi pojazdami kierował. Ich zeznania zostały więc ocenione jako spójne i nie budzące wątpliwości co do ich wiarygodności. Sąd ponadto dał wiarę zeznaniom K. I. odnośnie przebiegu zatrudnienia w Biurze (...) oraz rodzaju i charakteru wykonywanej przez niego pracy, ponieważ jego zeznania w tym zakresie były spójne z tym co wynikało z dowodów w postaci dokumentów.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie K. I. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 15 września 2021 r. znak (...) podlegało uwzględnieniu.

Regulacja dotycząca prawa do rekompensaty z tytułu zatrudnienia w warunkach szczególnych, o którą ubiegał się K. I. została wprowadzona do ustawy z dnia 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych (tekst jednolity Dz. U. z 2018r., poz. 1924). Art. 2 pkt 5 tej ustawy zawiera definicję rekompensaty rozumianej jako odszkodowanie za utratę możliwości nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze dla osób, które nie nabeą prawa do emerytury pomostowej. Z kolei warunki jej przyznawania oraz sposób jej obliczenia wskazują art. 21 – 23 zamieszczone w Rozdziale III „Rekompensata”. Art. 23 stanowi, że ustalenie rekompensaty następuje na wniosek ubezpieczonego o emeryturę oraz, że przyznawana jest ona w formie dodatku do kapitału początkowego, o którym mowa w przepisach art. 173 i art. 174 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. W art. 21 ust. 1 ustawy wskazano natomiast, że rekompensata przysługuje ubezpieczonemu, jeżeli ma okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z

FUS, wynoszący co najmniej 15 lat. Z art. 21 ust. 2 ustawy wynika zaś, że rekompensata nie przysługuje osobie, która nabyła prawo do emerytury na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Celem rekompensaty, o której mowa w cytowanych przepisach, podobnie jak i emerytury pomostowej, jest łagodzenie skutków utraty możliwości przejścia na emeryturę przed osiągnięciem wieku emerytalnego przez pracowników zatrudnionych przy pracach w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. W przypadku rekompensaty realizacja tego celu polega jednak nie na stworzeniu możliwości wcześniejszego zakończenia aktywności zawodowej, lecz na odpowiednim zwiększeniu podstawy wymiaru emerytury z FUS, do której osoba uprawniona nabyła prawo po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego.

Wskazywane art. 2 pkt 5 i art. 21 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych formułują dwie zasadnicze przesłanki nabycia prawa do rekompensaty: 1) nienabycie prawa do emerytury pomostowej oraz 2) osiągnięcie okresu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu ustawy o emeryturach i rentach z FUS wynoszącego co najmniej 15 lat. Z kolei w art. 21 ust. 2 tej ustawy została zawarta przesłanka negatywna, którą stanowi nabycie prawa do emerytury na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Może ona budzić wątpliwości, gdyż literalna wykładnia tego wyrwanego z kontekstu normatywnego przepisu może prowadzić do wniosku, że prawo do rekompensaty przysługuje wyłącznie tym osobom, które nie nabyły prawa do jakiegokolwiek emerytury z FUS. Do prawidłowej interpretacji tego przepisu konieczne jest jednak zastosowanie wykładni systemowej, która prowadzi do przepisu art. 23 ustawy o emeryturach pomostowych, zgodnie z którym rekompensata przyznawana jest w formie dodatku do kapitału początkowego. Z kolei z art. 173 ust. 1 ustawy emerytalnej wynika, że kapitał początkowy ustala się dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 roku, za których były opłacane składki na ubezpieczenie społeczne przed dniem 1 stycznia 1999 roku. W tych okolicznościach warunek sformułowany w art. 21 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych należy rozumieć w taki sposób, że rekompensata jest adresowana wyłącznie do ubezpieczonych objętych systemem emerytalnym zdefiniowanej składki, którzy przed osiągnięciem podstawowego wieku emerytalnego nie nabyli prawa do emerytury z FUS w obniżonym wieku emerytalnym z uwagi na prace w warunkach szczególnych, obliczanej według formuły zdefiniowanego świadczenia. Nabycie prawa do takiego tylko świadczenia stanowi przesłankę negatywną przyznania prawa do rekompensaty. Natomiast nabycie prawa do emerytury na zasadach ogólnych nie wpływa w żaden sposób na uprawnienia do rekompensaty (wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 5 maja 2017r., III AUa 2047/16, wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 14 grudnia 2015r., III AUa 1070/15, wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 22 września 2017r., III AUa 529/16).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt rozpatrywanej sprawy należy wskazać, że nie zachodzi negatywna przesłanka przyznania K. I. prawa do rekompensaty. Ubezpieczony nie miał przyznanego prawa do wcześniejszej emerytury z uwagi na prace w warunkach szczególnych. Decyzją z dnia 13 maja 2021 r. przyznano mu prawo do emerytury w powszechnym wieku emerytalnym.

Wobec powyższego, celem ustalenia, czy ubezpieczonemu przysługuje prawo do rekompensaty należało zbadać spełnienie przesłanek pozytywnych, o których była mowa. Analiza cytowanych przepisów ustawy o emeryturach pomostowych, prowadzi do wniosku, że prawo do rekompensaty mają osoby urodzone po 1948r., które przed 1 stycznia 2009r. wykonywały przez co najmniej 15 lat prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 32 i 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Podobnie jak przy ustalaniu tego okresu na potrzeby przyznania emerytury w niższym wieku emerytalnym, tak przy ustalaniu prawa do rekompensaty będą uwzględnione tylko okresy, w których praca była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Zdaniem Sądu, K. I. spełnił przesłanki pozytywne konieczne do tego, by uzyskać prawo do rekompensaty z tytułu pracy w warunkach szczególnych. Ubezpieczony nie nabył prawa do emerytury pomostowej i legitymuje się okresem 15 lat pracy w warunkach szczególnych, przypadającym przed 1 stycznia 2009r.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983r., Nr 8, poz. 43) – zwane dalej

rozporządzeniem w sprawie wieku emerytalnego, do którego należy się odwołać na podstawie art. 32 ust. 4 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wskazuje w § 2 ust. 1, że okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. W przypadku ubezpieczonego, któremu ZUS uwzględnił do stażu pracy w warunkach szczególnych tylko jeden okres zatrudnienia od 1 sierpnia 1995 r. do 31 marca 2002 r. (6 lat, 8 miesięcy), należało uwzględnić okresy pracy od 1 lutego 1984 r. do 31 lipca 1991 r. z wyłączeniem okresu urlopu bezpłatnego od 17 kwietnia 1987 r. do 31 stycznia 1988 r. w Przedsiębiorstwie Usług (...) oraz od 1 kwietnia 2002 r. do 31 grudnia 2008 r. w Biurze (...). Według organu rentowego okresów tych nie można było uwzględnić z uwagi na brak świadectw wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

Odnosząc się do wskazanej okoliczności należy podnieść, że w sprawie o prawo do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z uwagi na wykonywanie pracy szczególnych warunkach – analogicznie w sprawie o prawo do rekompensaty - należy ustalić faktyczny rodzaj i zakres powierzonych do wykonywania czynności (obowiązków) pracowniczych i to one podlegają każdorazowo ocenie, a nie rodzaj stanowiska, jaki w dokumentach podał pracodawca. Ponadto, choć wykonywanie pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze powinno być stwierdzone przez pracodawcę w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze lub w świadectwie pracy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 grudnia 1997 roku, II UKN 417/97 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 2001 roku, II UKN 598/00), to dokumenty te podlegają każdorazowo weryfikacji. Wynika to z tego, że są to dokumenty prywatne w rozumieniu art. 245 k.p.c. i nie stanowią dowodu tego co zostało w nim odnotowane. Taki walor mają wyłącznie dokumenty urzędowe, do których w myśl stosowanego a contrario art. 244 § 1 k.p.c. nie zalicza się świadectwa pracy, skoro nie zostało sporządzone przez organy władzy publicznej ani inne organy państwowe (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 17 grudnia 2013r., III AUa 783/13, Lex nr 1409118). To zatem oznacza, że nawet jeśli pracodawca ww. dokument pracownikowi wystawił, to i tak podlega on kontroli ZUS i Sądu i nie oznacza automatycznie, że praca w danym okresie była wykonywana w warunkach szczególnych. Z drugiej zaś strony, brak takiego dokumentu bądź jego wadliwość nie przesądza o tym, że praca nie była wykonywana w warunkach szczególnych. Kwestia ta każdorazowo podlega badaniu przy uwzględnieniu tego, jakie czynności i rodzaj prac faktycznie wykonywał wnioskodawca i co ważne, w razie wszczęcia postępowania sądowego, toczącego się wskutek odwołania ubezpieczonego od odmownej decyzji organu rentowego w sprawie przyznania uprawnień do emerytury w wieku obniżonym (także w sprawie o rekompensatę), dopuszczalne jest przeprowadzanie wszelkich dowodów dla wykazania okoliczności, mających wpływ na prawo do świadczenia. Wynika to z tego, że w postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość mogą być udowodniane wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego, a nie tylko świadectwem pracy w warunkach szczególnych.

W rozpatrywanej sprawie z przeprowadzonych przez Sąd dowodów jednoznacznie wynika, że K. I. w spornym okresie od 1 lutego 1984 r. do 31 lipca 1991 r. w Przedsiębiorstwie Usług (...) pracował jako kierowca autocysterny, a jego podstawowym obowiązkiem było przewożenie paliw lotniczych dla potrzeb statków powietrznych. Przy tym przez cały okres zatrudnienia do wykonywania takich obowiązków ubezpieczony wykorzystywał pojazdy o masie przekraczającej 3,5 tony - autocysterny marki J. przeznaczonymi do przewozu materiałów niebezpiecznych. Praca była przez niego wykonywana stale i w pełnym wymiarze godzin i ubezpieczony nie jeździł innymi pojazdami, ani nie wykonywał innych czynności poza nadzorem innych pracowników. Powyższe potwierdzili świadkowie J. W. i K. K., który niewątpliwie dysponowali wiedzą na temat pracy K. I. i z ich relacji wynika taki zakres obowiązków, jaki Sąd ustalił.

Praca, o której mowa, może zostać zakwalifikowana jako odpowiadająca pozycji 2 Działu VIII (w transporcie i łączności) Wykazu A stanowiącego załącznik do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983r. Wymieniono tam m.in. pracę kierowców samochodów o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, a taką pracę ubezpieczony w spornym okresie zatrudnienia niewątpliwie wykonywał. Jak wskazano, taki rodzaj i charakter pracy ubezpieczonego znajduje potwierdzenie przede wszystkim w zeznaniach świadków, którzy przez wiele lat pracowali jako kierowca w tym samym zakładzie pracy co odwołujący.

Sąd nie uwzględnił natomiast do stażu pracy okresu spornego zatrudnienia w Przedsiębiorstwie Usług (...) w okresie od 17 kwietnia 1987 r. do 31 stycznia 1988 r., bowiem w tym okresie K. I. korzystał z urlopu bezpłatnego tzw. urlopu dewizowego, co wynika z świadectwa pracy (k. 22-23). Podnieść należy, iż okres korzystania przez wnioskodawcę z tzw. "urlopu dewizowego" tj. wykorzystywanego w kraju okresu urlopu wypoczynkowego, do którego wnioskodawca nabył prawo z tytułu pracy za granicą, nie stanowi okresu składkowego jak i nieskładkowego, w myśl art. 6 i art. 7 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Tym samym, brak jest podstaw do uwzględnienia tego okresu do stażu pracy w warunkach szczególnych (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 3 kwietnia 2013 r., III AUa 1369/12, LEX nr 1313291).

Odnosnie drugiego ze spornych okresów zatrudnienia w warunkach szczególnych od 1 kwietnia 2002 r. do 31 grudnia 2008 r. w Biurze (...), Sąd ustalił, że K. I. pracował jako kierowca autokaru powyżej 15 osób. Jego podstawowe obowiązki polegały na przewożeniu osób od 49 do 50, autobusem marki B.. Przy tym przez cały okres zatrudnienia do wykonywania takich obowiązków ubezpieczony wykorzystywał autobusy powyżej 15 miejsc siedzących. Wykonywał przewozy liniowe oraz turystyczne zagraniczne po całej Europie. Ponadto praca była przez niego wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy i ubezpieczony nie jeździł innymi pojazdami, ani nie wykonywał innych czynności. Powyższe potwierdziły zeznania K. I., a także świadectwo pracy z 30 stycznia 2011 r.(k. 39).

Praca, o której mowa, może zostać zakwalifikowana jako odpowiadająca pkt 1 pozycji 2 Działu VIII (w transporcie i łączności) Wykazu A stanowiącego załącznik do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983r. Wymieniono tam m.in. pracę kierowców autobusów o liczbie miejsc siedzących powyżej 15, a taką pracę ubezpieczony w spornym okresie zatrudnienia niewątpliwie wykonywał.

Z powyższych względów Sąd uznał trzy sporne okresy zatrudnienia ubezpieczonego jako okres wykonywania pracy w warunkach szczególnych. Zatrudnienie to trwało od 1 lutego 1984 r. do 16 kwietnia 1987 r. i od 1 lutego 1988 r. do 31 lipca 1991 r. (6 lat, 7 miesięcy i 16 dni) oraz od 1 kwietnia 2002 r. do 31 grudnia 2008 r. (6 lat, 9 miesięcy), a zatem okresy te były na tyle długie, by przyjąć, że łącznie z tym okresem, który został uwzględniony przez organ rentowy (6 lat, 8 miesięcy), K. I. legitymuje się okresem pracy w warunkach szczególnych ponad 15 lat, a więc więcej niż minimalny próg, o którym mowa w art. 21 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych.

W tych okolicznościach należało stwierdzić, że ubezpieczony spełnia przesłanki do uzyskania dochodzonego od organu rentowego prawa do rekompensaty. W konsekwencji Sąd zmienił zaskarżoną decyzję na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu prawo do rekompensaty z tytułu pracy w warunkach szczególnych na podstawie art. 21 ustawy o emeryturach pomostowych od dnia 1 lipca 2021r. tj. od miesiąca w którym złożono wniosek. Zgodnie z art. 129 ust 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych - świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu, z uwzględnieniem ust. 2.

Jednocześnie Sąd związany dyspozycją wynikającą z art.118 ust.1a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 504) uznał, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za opóźnienie w przyznaniu świadczenia. Sąd jest zdania, że ustalenie dla wnioskodawcy prawa do świadczenia wymagało przeprowadzenia postępowania sądowego, w tym dowodów osobowych z zeznań świadków oraz z zeznań ubezpieczonego w charakterze strony. Dopiero analiza tego materiału dowodowego i jego konfrontacja z materiałem dowodowym w postaci dokumentów umożliwiła ustalenie prawa ubezpieczonego do dochodzonego świadczenia. Równolegle Sąd miał na uwadze, iż organ rentowy, jako organ administracyjny, jest związany ścisłą wykładnią i stosowaniem przepisów prawa, a co za tym idzie brak świadectw pracy w warunkach szczególnych uniemożliwiało wydanie prawidłowej decyzji już na etapie postępowania przez ZUS. Z tych właśnie przyczyn Sąd orzekł jak w pkt. II wyroku.

O kosztach zastępstwa procesowego Sąd Okręgowy orzekł w pkt III wyroku na podstawie art. 98 k.p.c. i rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2018

r., poz. 265) biorąc pod uwagę nakład pracy pełnomocnika i charakter sprawy, zasądzić od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. na rzecz ubezpieczonego kwotę 180 zł.

b